

ZU.003.2.2022

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH

W LUBLINIE

Protokół

ustaleń Komisji Założeń Planu

określający założenia i wytyczne do

**PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
dla Nadleśnictwa Lubartów**

sporządzanego na lata

2025 - 2034

Lubartów, czerwiec 2022 rok

Projekt planu urządzenia lasu opracowany zostanie wg Instrukcji Urządzania Lasu, Zarządzenie nr 55 Dyrektora Generalnego L.P. z dnia 21.11.2011r. w sprawie „Instrukcji urządzania lasu” z późn. zmian. Protokół sporządzono zgodnie z §126 ww. Instrukcji.

Posiedzenie Komisji Założeń Planu (KZP) odbyło się w dniu 28 czerwca 2022 r. w siedzibie Nadleśnictwa Lubartów.

Obradom Komisji przewodniczył dr inż. Mirosław Waniewski, Zastępca Dyrektora RDLP w Lublinie ds. Gospodarki Leśnej.

Wykonawca projektu planu urządzenia lasu (PUL) zostanie wyłoniony w drodze przetargu zgodnie z Ustawą Prawo Zamówień Publicznych. Podstawą sporządzenia opisu przedmiotu zamówienia będzie Protokół z posiedzenia Komisji Założeń Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa. Na podstawie referatu Nadleśniczego i Koreferatu Zespołu Urządzania Lasu RDLP w Lublinie oraz po przeprowadzonej dyskusji, Komisja opracowała założenia do projektu planu urządzenia lasu i prognozy oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000.

Do udziału w spotkaniu zaproszono m.in. przedstawicieli:

Departamentu Leśnictwa i Łowiectwa Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu, starostów, powiatów, prezydentów miast, burmistrzów, wójtów, przedstawicieli lokalnych przedsiębiorców leśnych [ZUL, odbiorcy i przetwórcy drewna], Straży Pożarnej, PZŁ, stowarzyszeń i organizacji działających lokalnie. Zgodnie z zamieszczonym ogłoszeniem każdy zainteresowany miał możliwość wzięcia udziału w posiedzeniu Komisji Założeń Planu, wstęp był wolny.

Szczegółową listę zaproszonych oraz uczestników posiedzenia Komisji zamieszczono na końcu protokołu w formie załącznika.

CZĘŚĆ B. Założenia do planu urządzenia lasu.

B1. Obszary chronione i funkcje lasu

B1.1. Zasięg i lokalizacja istniejących i projektowanych form ochrony przyrody w tym obszarów chronionych.

Wykonawca przyjmie zasięgi i powierzchnie form ochrony przyrody według obowiązujących aktów powołujących. Dane wejściowe zostaną przyjęte na podstawie materiałów przekazanych przez Nadleśnictwo oraz danych inwentaryzacji przyrodniczych poszczególnych gmin, danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Ministerstwa Środowiska w zakresie dotyczącym inwentaryzacji przyrodniczej obszarów znajdujących się w Sieci Natura 2000, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, inne dane i materiały uzyskane od przedstawicieli nauki, organizacji i stowarzyszeń ekologicznych.

Wykonawca zweryfikuje dane przedstawione przez Nadleśnictwo z danymi uzyskanymi z innych ww. źródeł, a wszelkie rozbieżności będą zgłaszane do Nadleśnictwa celem podjęcia decyzji dotyczącej sposobu postępowania, aktualizacji danych. Opis i lokalizację siedlisk przyrodniczych należy przyjąć zgodnie z danymi zawartymi w inwentaryzacji przeprowadzonej przez Lasy Państwowe, zweryfikowanymi o wyniki opracowania siedliskowego oraz dane pochodzące z opracowanych Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natury 2000.

Opis granicy obszaru Natura 2000 proponuje się przyjąć do PUL wg danych umieszczonych w centralnym rejestrze form ochrony przyrody prowadzonym przez GDOŚ.

Forma ochrony przyrody	Powierzchnia na gruntach nadleśnictwa [ha]	Powierzchnia całkowita [ha]
Rezerваты przyrody:	41,04	41,04
„Kozie Góry”	41,04	41,04
Parki krajobrazowe:	4403,69	23801
Kozłowiecki PK	4334,91	6121
PK Pojezierze Łęczyńskie	68,78	11419
Nadwieprzański PK		6261
Obszary chronionego krajobrazu:	2554,5	45480
OChK Pradolina Wieprza	2482,9	33159
OChK Kozł Bór	71,6	12681
Obszary Natura 2000:	64,43	29570,26
PLB060004 - Dolina Tyśmienicy	47,03	7363,66
PLH060051- Dolny Wieprz	7,06	8182,3
PLH060107- Ostoja Parczewska	10,34	14024,3
Strefy ochronne*:	332,43	332,43
Ptaków (6 stref)	38,26 / 294,17	332,43
Użytki ekologiczne (13*sztuk):	64,53	64,53
Pomniki przyrody:		
Pojedyncze drzewa (4 drzew)	-	-
Grupy drzew (2 grup)	-	-

*- powierzchnia strefy całorocznej/okresowej

Nie projektuje się objęcia ochroną prawną nowych form ochrony przyrody.

B1.2. Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych (HCVF) oraz ekosystemy referencyjne

Wykonawca PUL podda weryfikacji powierzchnie i kategorie lasów HCVF oraz ekosystemów referencyjnych wg danych zawartych SILP (z uwzględnieniem aktualnych kryteriów certyfikacji FSC). Przygotuje stosowny wykaz lasów HCVF wraz załącznikiem mapowym. Wykaz ten nie stanowi elementu dokumentacji PUL. Będzie to podstawą do podjęcia przez Nadleśnictwo stosowanych działań mających na celu aktualizowania i uzgodnienia kategorii i powierzchni poszczególnych lasów na zarządzanych gruntach.

B1.3. Ogólne wyniki inwentaryzacji przyrodniczo-leśnej oraz propozycje sposobów postępowania na siedliskach uznanych za chronione w ramach Dyrektywy Siedliskowej. Zestawienie wyników inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej przez Nadleśnictwo

Nazwa	Kod	Liczba wydzieleni [szt.]	Powierzchnia siedlisk przyrodniczych (w ramach poszczególnych ostoi siedliskowych) [ha]	Powierzchnia siedlisk przyrodniczych poza ostojami siedliskowych [ha]	Razem [ha]
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	6510	11	0,00	34,66	34,66
Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)*	7110	2	0,00	4,04	4,04
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)	7140	3	0,00	7,51	7,51
Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	9170	264	0,00	1272,84	1272,84
Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mug	91D0	1	0	2,8	2,8
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion gl	91E0	20	0	41,87	41,87
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)	91F0	12	0	33,18	33,18
RAZEM		313	0,00	1396,90	1396,90

W trakcie inwentaryzacji przyrodniczo-leśnej nie zinwentaryzowano siedlisk uznanych za chronione w ramach Dyrektywy Siedliskowej na terenie specjalnego obszaru ochrony siedlisk PLB060004 - Dolina Tyśmienicy. Ze względu na strukturę własności gruntów w obszarze Natura 2000 (niewielkie działki w szachownicy z gruntami innych form własności) nie projektuje się użytkowania na zarządzanych gruntach. Wszelkie działania na zarządzanych gruntach na obszarze Natura 2000 należy wykonywać z uwzględnieniem załącznika nr 5 planu zadań ochronnych ustanowionego na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 12.01.2015 r.

B1.4. Podział lasów ze względu na dominujące funkcje

Ze względu na dominujące funkcje, lasy Nadleśnictwa (wg. stanu na 07.04.2022 r.) dzieli się na:

Lp.	Lasy:	Powierzchnia brutto [ha]
1	Rezerwaty	40,04
2	Ochronne	4348,34*
3	Pozostałe (Gospodarcze)	9895,74
Ogółem		14284,12

* - różnica w powierzchni pomiędzy aktem powołującym i bazą danych SILP spowodowana jest modernizacją ewidencji gruntów i budynków.

B2. Typy siedliskowe lasu oraz potrzeba ich ewentualnego uzupełnienia o rozpoznane leśne siedliska przyrodnicze. Proponowane składy gatunkowe upraw dla TD o kierunku gospodarczym

B2.1. Proponowane składy gatunkowe upraw dla TD o kierunku gospodarczym

W wyłączeniach taksacyjnych z rozpoznanymi zespołami roślinnymi należy w odpowiednim polu opisu taksacyjnego zamieszczać kody tych zespołów (maksymalnie do trzech zespołów w wyłączeniu), zaś w wyłączeniach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi kod TSL jest obowiązkowo rozszerzany o kod leśnego siedliska przyrodniczego (LSP).

Proponowane typy drzewostanów uwzględniające lokalne warunki przyrodnicze prowadzenia gospodarki leśnej w tym celu hodowlane i ochronne na poszczególnych typach siedliskowych lasu:

TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu docelowego	Rębnia wiodąca	Rębnia zastępcza	Nawrót cięć lub okres odnowienia
Bśw	So	So 80%, inne 20%	I	II	5 lat
Bw	So	So 80%, inne 20%	I	II	5 lat
Bb ¹⁾	So	So 80%, inne 20%	-	-	-
BMśw	So	So 70%, inne 30%	I	II, III	5 lat
	Db-So ²⁾	So 60%, Db 30%, inne 10%	III	I	
BMw	So	So 70%, inne 30%	I	II	5 lat
BMb ¹⁾	So	So 80% Brz, Św, inne 20%	-	-	-
	Brz	Brz 70% So, Św, inne 30%	-	-	-
LMśw	Db-So ²⁾	So 50%, Db 40%, inne 10%	III	I, II, IV	11-20 lat
	So-Db	Db 50%, So 30%, inne 20%	III	I, II, IV	11-20 lat
LMw	Db-So ²⁾	So 60%, Db 30%, inne 10%,	III	I, II, IV	11-20 lat
	OI-Db	Db 50% OI 30%, inne 20%	III	II, IV	11-20 lat
	Db-OI	OI 50%, Db 30%, inne 20%	III	II, IV	11-20 lat
LMb ¹⁾	OI	OI 70%, Brz i inne 30%	-	-	-
	Brz	Brz 80%, inne 20 %	-	-	-
Lśw	Db	Db 80%, inne 20%	III	II,IV	11-20 lat
Lw	Db	Db 70%, inne 30%	II	III,IV	11-20 lat
	OI-Db	Db 50%, OI 30% i inne 20%	III	II,IV	11-20 lat
OI	OI	OI 80%, inne 20%	I	II	5 lat
OIJ	Db-OI-Js ³⁾	Js 30%, OI 30%, Db 20%, inne 20%	II	IV	11-20 lat

¹⁾ - na siedliskach bagiennych należy zrezygnować z użytkowania rębego za wyjątkiem odstaniania pojawiających się odnowień naturalnych oraz sytuacji związanych z zachowaniem stanu sanitarnego lasu.

²⁾ - preferować dąb bezszypułkowy, w przypadku braku sadzonek ostatecznie odnawiać dębem szypułkowym na fragmentach o lepszych warunkach troficznych,

³⁾ - do czasu ustąpienia zjawiska zamierania Js, gatunek należy zastąpić innym o podobnych wymaganiach siedliskowych.

Powyższa tabela zostanie uzupełniona o wyniki prac oraz przedstawiona do akceptacji na NTG.

Wyszczególnione powyżej składy upraw i rębni nie dotyczą upraw pochodnych. Zgodnie z § 23 ust. 5 i 6 IUL powyższe typy drzewostanów jako ramowe cele gospodarowania odpowiednio dla typu siedliskowego lasu oraz dla leśnych siedlisk przyrodniczych mogą być modyfikowane przez Nadleśniczego w konkretnym drzewostanie, z uwzględnieniem stanu siedliska, stopnia uwilgotnienia oraz specyfiki i stanu zbiorowiska roślinnego. W uzasadnionych przypadkach nadleśniczy, uwzględniając zmienność warunków w ramach typu siedliskowego lasu i drzewostanu oraz potrzeby lasu, w czasie obowiązywania planu urządzenia lasu, może modyfikować wskazania gospodarcze i skład gatunkowy oraz podejmować indywidualne decyzje, które zapewniają najlepszą realizację celów gospodarki leśnej określonych w tym planie.

W uzasadnionych przypadkach związanych z presją czynników środowiskowych (podtopienia, szkodniki korzeni itp.) mającą wpływ na wysokie ryzyko niepowodzenia uzyskanie odnowienia sztucznego wszelkie pojawiające się odnowienie naturalne niezależnie od składu gatunkowego mogło być uznane do dalszej hodowli oraz traktowane jako element zwiększający różnorodność gatunkową lub zostać wykorzystane jako element przebudowy drzewostanu.

B2.2. Propozycje typów siedliskowych lasu oraz ich ewentualne uzupełnienie o rozpoznane siedliska przyrodnicze w obszarach Natura 2000, propozycja TD o kierunku ochronnym

Ze względu na strukturę własności gruntów w obszarze Natura 2000 Ostoja Parczewska oraz Dolny Wieprz (niewielkie działki w szachownicy z gruntami innych form własności) oraz brakiem projektowanego użytkowania przedstawienie propozycji staje się bezzasadne.

Jeżeli w trakcie prac urzędzeniowych zostaną zainwentaryzowane siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Wykonawca PUL na NTG powinien przedstawić propozycje TD i składów gatunkowych dla tych siedlisk.

B3. Propozycje metod ochrony siedlisk przyrodniczych w obszarach NATURA 2000 nie posiadających planów zadań ochronnych (tabela oddzielnie dla siedlisk leśnych i nieleśnych)

Dla obszarów NATURA 2000 dla których zostały ustanowione plany zadań ochronnych zatwierdzone stosownymi zarządzeniami Dyrektora RDOŚ, działania ochronne należy uwzględnić zgodnie z pkt. 9 "Ramowych wytycznych w sprawie projektowania w PUL zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru NATURA 2000 na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa" wprowadzonych do stosowania przez Głównego Konserwatora Przyrody pismem znak DLP-lpn-611-30/11994/12/13/JŁ z dnia 21.03.2013 r.

Dla obszarów Natura 2000 położonych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa dla których ustanowiono plany zadań ochronnych, przyjmując działania ochronne zgodne z zatwierdzonym planem ochrony ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. Działania ochronne należy wykonywać z uwzględnieniem struktury własności.

B3.1. Siedliska leśne

Zgodnie z Planem Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000.

B3.2. Siedliska nieleśne

Zgodnie z Planem Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000.

B4. Wiek rębności dla głównych gatunków drzew oraz wieki rębności drzewostanów

Proponuje się na przeciętne wieki rębności:

Gatunek drzewa	Wiek rębności w latach dla gatunku
Db	140
So, Md,	100
Brz, Gb, Ol cz., Kl, Js, Lp, Ak, Św	80
Os, Ol odroślowa	60
Tp	40

Przeciętne wieki rębności sosny dębu przyjęto zgodnie z wykazem opracowanym przez Instytut Badawczy Leśnictwa, stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 36 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 maja 2004 r. w sprawie zmian w „Instrukcji urządzania lasu”, powtórzonym w rozdziale VIII IUL. W przypadku modrzewia, brzozy, graba, olchy, klona, lipy, robinii, osiki, topoli wiek przyjęto według poprzedniego planu urządzenia lasu. Dla gatunku olcha odroślowa wiek rębności przyjęto zgodnie z zapisami § 83 ust. 3 IUL.

Wiek rębności drzewostanów, należy określić indywidualnie dla poszczególnych drzewostanów podczas taksacji w oparciu o stan drzewostanu (rzeczywisty skład, jakość, stopień uszkodzenia, stan odnowienia).

Zgodnie z § 83 pkt. 4 i 6 IUL - przeciętny wiek rębności gatunku panującego w drzewostanie może, lecz nie musi być zgodny z wiekiem rębności (wiekiem dojrzałości rębnej) tego drzewostanu. Oznacza to, że nie każdy drzewostan, w którym gatunek panujący osiągnął wiek rębności musi podlegać użytkowaniu rębnemu. Wiek dojrzałości rębnej drzewostanu zostanie określony indywidualnie przez taksatora w oparciu o stan drzewostanu (rzeczywisty skład, jakość, uszkodzenia, stan odnowienia, okres odnowienia, itp.).

B5. Podział lasów Nadleśnictwa na gospodarstwa z uwzględnieniem funkcji pełnionych przez lasy oraz przyjętych celów gospodarowania.

Należy przyjąć podział na gospodarstwa - na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych). Zgodnie z zasadami zawartymi w § 82 obowiązującej IUL, proponuje się utworzyć, na terenie Nadleśnictwa Lubartów, następujące gospodarstwa:

- gospodarstwo specjalne (S),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G).

Należy wyróżnić gospodarstwa w ramach obrębów leśnych ze względu na tradycyjną budowę planu urządzenia lasu oraz potrzeby adresowe.

1) **Gospodarstwo specjalne (S)**, do którego należy zaliczyć :

- a) rezerwat przyrody,
- b) lasy na siedliskach: 7140 oraz 91D0,
- c) lasy stanowiące strefy ochrony całorocznej, ostoi miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową (załącznik nr 2)
- d) pododdziały uznane za obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych i historycznych:
- e) grunty sporne
- f) wyłączone drzewostany nasienne
- g) lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa państwa.

2) **Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)**, do którego należy zaliczyć:

- a) wszystkie lasy ochronne, z wiodącą funkcją ochronną,

3) **Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)**, do którego należy zaliczyć :

- a) pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymogi ochrony przyrody, w tym:
  - o zrębowym sposobie zagospodarowania (GZ). W skład wejdą drzewostany w lasach gospodarczych w których ze względu na TSL oraz TD, a także aktualny skład gatunkowy przyjmuje się zrębowy sposób zagospodarowania z rębnią I i krótkim okresem odnowienia - na siedliskach borowych, lasowych i olsach,
  - o przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania (GPZ). W skład wejdą drzewostany w lasach gospodarczych dla których przyjmuje się sposób zagospodarowania rębniami częściowymi, gniazdowymi lub stopniowymi na siedliskach borowych, lasowych i olsach,

B6. Wytyczne w sprawie projektowanie użytkowania rębnego

Użytkowanie rębne zaplanować zgodnie z ogólnymi zasadami wymienionymi w § 87 IUL. Wnosi się aby w zakresie użytkowania rębnego:

- a) w doborze rodzaju rębni należy uwzględnić potrzeby konkretnych drzewostanów w nawiązaniu do warunków siedliskowych i funkcji lasu,
- b) uwzględnić potrzeby hodowlane i ochronne drzewostanów w gospodarstwie specjalnym oraz gospodarstwach wielofunkcyjnych lasów ochronnych, użytkowanie rębne winno wynikać ze stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych drzewostanów i musi mieć formę zapewniającą ciągłe spełnianie przez nie funkcji, dla których zostały wyłączone,

- c) przyjąć zasadę kontynuacji rębni rozpoczętych jeżeli umożliwiają uzyskanie celu hodowlanego,
- d) przy projektowaniu zrębu przebiegającego wzdłuż całego oddziału, czynnikiem determinującym wielkość zrębu będzie jego szerokość, w innym przypadku decydującym kryterium winna być powierzchnia zrębu (jednocześnie należy unikać projektowania pasów, które doprowadzą do wydzielenia małych wyłączeń taksacyjnych - w takich sytuacjach przebieg granicy zrębu dostosowywać do przebiegu granicy pododdziału),
- e) na małych powierzchniach drzewostanów rębnych lub o nieregularnym kształcie utrudniających prowadzenie cięć złożonych, stosować zręby zupełne. Pozycje takie uzgodnić z Nadleśnictwem i RDLP przed NTG,
- f) przy projektowaniu zrębu przebiegającego wzdłuż granicy polno-leśnej, przy drogach krajowych, liniach kolejowych uwzględnić potrzebą kształtowania ekotonów z zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego (przyjmować w miarę możliwości zasadę kształtowanie ekotonów na etapie zakładania uprawy),
- g) uwzględnić potrzebę użytkowania przestoi wzdłuż granicy polno-leśnej, przy drogach krajowych i liniach kolejowych w celu zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego oraz w celu niedopuszczenia do powstania zagrożenia trwałości lasu z przyczyn sanitarnych,
- h) uwzględnić potrzeby użytkowania lasu związane z wdrożeniem projektu docelowej sieci dróg leśnych (poszerzenia dróg, mijanki, place manewrowe, składnice drewna),
- i) odstąpić od konieczności pozostawiania fragmentów starodrzewu w przypadku zagrożenia trwałości lasu, konieczności zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, na powierzchniach zrębowych mniejszych niż 1 ha oraz zlokalizowania cięć w blokach upraw pochodnych,
- j) w przypadku projektowania kęp starodrzewu wybierać do tego celu fragmenty cenne przyrodniczo np, bagna, torfowiska, które są miejscami trudno dostępnymi, miejsca gdzie zlokalizowane są drzewa mateczne, części drzewostanu z drzewami o ciekawym pokroju, lokalizować kępy przy ścianie sąsiedniego drzewostanu z graniczącym w ostępie tak aby były jak najmniej nasłonecznione (zgodnie z wytycznymi przesłanymi pismem z wydziału ZO pismo ZO.152.2.2020 z dnia 27 lutego 2020 r.).

Do dnia 31.11.2023 r. zostanie przedłożony wykonawcy do uzgodnienia wykaz drzewostanów planowanych do cięcia na pierwszy rok obowiązywania nowego PUL.

B7. Wytyczne w sprawie sporządzenia wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy

Zgodnie z wytycznymi określonymi w pkt. A9 niniejszego protokołu drzewostany zakwalifikowane do przebudowy podzielono na następujące grupy:

- a) drzewostany do intensywnej (pilnej), pełnej przebudowy, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkowania rębego w I 10 leciu, z krótkim okresem odnowienia,
- b) drzewostany do stopniowej, pełnej przebudowy, rozpoczynanej z zastosowaniem użytkowania rębego z odpowiednio długim okresem odnowienia,
- c) drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych

Przyjmuje się aby po zakończeniu prac terenowych Wykonawca przedłożył wykaz do Nadleśnictwa celem uzgodnienia.

Szczegółowa hierarchia potrzeb kwalifikowania drzewostanów do przebudowy została podana w punkcie A9 niniejszego protokołu. Wykaz powinien uwzględniać także drzewostany w których kontynuowana będzie przebudowa rozpoczęta w poprzednich okresach gospodarczych.

B8. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu w tym cięć pielęgnacyjnych

W projektowaniu cięć pielęgnacyjnych proponuje się następujące wytyczne:

- a) cięcia pielęgnacyjne przeprowadzać z przestrzeganiem wytycznych zawartych w § 46-54 Zasad Hodowli Lasu, ze szczególnym uwzględnieniem intensywności cięć w drzewostanach o niezgodnym z warunkami siedliskowymi składzie gatunkowym,
- b) zadania ustalić w oparciu o potrzeby wynikające ze stanu lasu,
- c) nie projektować do trzebieży (TP) kolejnych pasów drzewostanów w wydzieleniach objętych planem cięć rębnych – nie dotyczy powierzchni, na których nie wykonano cięć pielęgnacyjnych w obecnym 10-leciu pomimo takich wskazań, pozycje takie należy uzgodnić z nadleśnictwem,

- d) nie projektować do cięć drzewostanów zlokalizowanych na małych działkach położonych w szachownicy z lasami innej własności a także wydzieleni położonych w terenie trudno dostępnym – odstępstwo od tej zasady będzie wynikało z indywidualnych uzgodnień w trakcie prac terenowych,
- e) w drzewostanach z panującą OI, Brz, So, które w trakcie obowiązywania PUL przechodzą z klasy wieku Ib do IIa zaprojektować zabiegi TW – w zależności od potrzeb hodowlanych i uwzględniając historię wykonywanych zabiegów,
- f) w drzewostanach z projektowanym wykonaniem trzebieży wczesnych o wysokim wskaźniku zadrzewienia projektować 1-krotny zabieg,
- g) w zakresie pielęgnowania młodników kwalifikować całe wydzielenia do jednego typu zabiegu (kodu) czyszczeń późnych tj. odpowiednio jednokrotne uwzględnienie powierzchni w PUL z zakresu hodowli lasu lub pozyskania – w zależności od potrzeb hodowlanych,
- h) projektować wskazania CP-P w młodnikach zgodnie z potrzebami hodowlanymi i możliwościami pozyskiwania grubizny, zaprojektowane CP wykonywać w pierwszych latach obowiązywania planu,
- i) przyjąć rozmiar użytkowania przedrębego z uwzględnieniem konieczności utrzymania właściwego stanu sanitarnego lasu (także w drzewostanach bez projektowanych wskazań gospodarczych).
- j) nie projektować do trzebieży (TP) w drzewostanach powyżej 80 lat o zadrzewieniu poniżej 0,8 z wyjątkiem drzewostanów o dużym udziale brzozy.

Rozmiar powierzchniowy cięć pielęgnacyjnych oraz wskaźnik intensywności cięć w użytkowaniu przedrębnym z zastosowaniem zasad zawartych w § 94 IUL zostaną ustalone na NTG po przedstawieniu przez Wykonawcę propozycji.

Wykonawca uszczegółowi informacje dotyczące etatu cięć użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym i miąższościom, oraz ustalił orientacyjną intensywność poszczególnych rodzajów cięć (CP-P, TW, TP) także odrębnie dla leśnictw. Informacja ta w ustalonym z Nadleśnictwem układzie tabelarycznym powinna znaleźć się w elaboracie nadleśnictwa oraz opracowaniach opisowych odpowiednio dla leśnictw, tzw. operatach leśniczego.

B9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu w tym orientacyjnych składów upraw

Propozycje Nadleśnictwa w zakresie planowania hodowlanego:

- a) odnowienia, zalesienia i dolesienia projektować zgodnie z zapisami § 46 pkt.13 IUL,
- b) plan odnowień zaprojektować na poziomie do 80% powierzchni wynikającej z planu cięć,
- c) poprawki lub uzupełnienia zaprojektować na powierzchniach zaewidencjonowanych, jeżeli istnieje taka potrzeba.
- d) pielęgnowanie upraw i młodników (PIEL,CW,CP) określać wg potrzeb hodowlanych i odnosić do powierzchni uprawy/młodnika (powierzchnia manipulacyjna, powierzchnia do odnowienia w poszczególnych etapach rębni złożonych), wielkość i rodzaj planowanych zabiegów hodowlanych w istniejących klasach odnowienia powinna być uzależniona od wieku i rozwoju młodego pokolenia.
- e) pielęgnowanie upraw projektować dla upraw istniejących na dzień 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu urządzenia lasu.
- f) melioracje agrotechniczne, fitomelioracje projektować wg potrzeb hodowlanych,
- g) nie projektować dolesień luk o powierzchni do 0,20 ha, powierzchnie traktować jako naturalny element drzewostanu zwiększający jego różnorodność, na pozostałych powierzchniach projektować jeżeli istnieją warunki do uzyskania efektu hodowlanego,
- h) nie projektować dolesień luk w drzewostanach rębnych,
- i) ewentualne potrzeby w zakresie podsadzeń jak i wprowadzania drugiego piętra – należy określić po pracach terenowych w uzgodnieniu z Nadleśnictwem i przedstawić do akceptacji na NTG mając na względzie przede wszystkim aspekt przebudowy (pkt A9 i B7),
- j) uzgodniony z Nadleśnictwem wykaz wydzieleni zaliczonych do sukcesji i szczególnej ochrony wraz z uzasadnieniem wykonawca przedłoży na odbiorze prac terenowych oraz na NTG,

Wnosi się aby w tabeli nr XVIII wprowadzić podział w pielęgnowaniu upraw na pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne (wg wskazań), ale jako wiążącą do wykonania przyjąć sumę ww. czynności.

B10. Nasiennictwo i selekcja oraz gospodarka szkółkarska

B10.1. Nasiennictwo i selekcja

Realizacja „Programu zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011- 2035 – zadania dla RDLP w Lublinie”.

Lp.	Rodzaj bazy nasiennej	Gatunek	Powierzchnia [ha]/ ilość [szt.] (stan na 1.01.2022 r.)	Powierzchnia [ha]/ ilość [szt.] (planowany stan na 31.12.2022)	Powierzchnia [ha]/ ilość [szt.] (stan docelowy wg "Programu zachowania zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011- 2035")
1	Wyłączony d-stan nasienny WDN	DB.B	11,79	11,79	11,79
2	Gospodarczy d-stan nasienny	SO	698,79	650,22	710
3	Gospodarczy d-stan nasienny	SO.C	11,76	11,76	11,76
4	Gospodarczy d-stan nasienny	DB.S	23,12	23,12	31
5	Gospodarczy d-stan nasienny	DB.B	109,48	109,48	109,48
6	Gospodarczy d-stan nasienny	BRZ	8,22	8,22	8,22
7	Gospodarczy d-stan nasienny	OL	5,71	5,71	5,71
8	Drzewostan zachowawczy	DB.S	31,36	31,36	31,36
9	Drzewostan zachowawczy	SO	4,72	4,72	0,00
10	Źródła nasion	KL, JW, LP, JS, GB, CZR.P, SO.WE, DB.C,	9	9	9
11	Drzewa mateczne	SO	4	4	20
12	Drzewa mateczne	DB.B	0	0	*
13	Uprawy pochodne	SO	24,24	31,32	127,78
14	Uprawy pochodne	DB.S	10,87	12,29	14,1
15	Uprawy pochodne	DB.B	24,09	25,72	80,06
16	Uprawy zachowawcze	DB.S	0,00	0,00	53
17	Uprawy zachowawcze	SO	0,00	0,00	10,00

* Obecnie trwają prace kwalifikacyjne wytypowanych przez Nadleśnictwo Lubartów kandydatów na drzewa mateczne. Zakwalifikowane drzewa mateczne dębu bezszypułkowego zostaną dodane do bazy nasiennej Nadleśnictwa Lubartów oraz zostaną uwzględnione w "Programie zachowania zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011-2035".

Poddane szczegółowej analizie zostaną przebieg granic i powierzchnie pododdziałów stanowiących obiekty nasienne (WDN, GDN, PN, UP). Weryfikacja granic i powierzchni drzewostanów nasiennych będzie podstawą do ewentualnego scalenia pod jednym numerem w Rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego drzewostanów nasiennych zlokalizowanych w tym samym kompleksie leśnym tego samego gatunku, zbliżonym wieku i rosnącym na takim samym siedlisku. Wybór nowych obiektów selekcyjnych zostanie przeprowadzony pod kontem własnych potrzeb. Zatwierdzoną listę obiektów nasiennych Wykonawca PUL uwzględni w planie. Zaprojektować do użytkowania rębny Gospodarczy Drzewostan Nasienny Sosny Czarnej.

Powierzchnię upraw pochodnych zaplanować zgodnie z wytycznymi „Programu zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011 -2035- zadania dla RDLP w Lublinie”.

B10.2. Gospodarka szkółkarska

Gospodarka szkółkarska w Nadleśnictwie Lubartów prowadzona jest wg stanu na dzień 31.12.2022 r. na szkółce leśnej Strózek zlokalizowane jest w oddz. 244A w leśnictwie Nasutów. Łączna powierzchnia manipulacyjna szkółki (kwater) wynosi 1 157,33 a, powierzchnia produkcyjna 614,20 a.. Prowadzona produkcja polowa w pełni zaspokaja potrzeby nadleśnictwa, a nadmiary są sprzedawane do innych nadleśnictw lub odbiorcom prywatnym.

B11. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej

B11.1. Ochrona lasu

Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu należy omówić w elaboracie na podstawie danych zebranych podczas prac terenowych, informacji uzyskanych z Nadleśnictwa i ZOL oraz stosownych prognoz.

W trakcie prac terenowych zgodnie z § 39 IUL Wykonawca powinien zinwentaryzować szkody natury biotycznej i abiotycznej, wiatrołomy, uszkodzenia od owadów i zwierzyny, łącznie z I klasą wieku, z podaniem dla stopni od 1 do 3 głównej przyczyny uszkodzeń.

Uszkodzenia i zagrożenia należy nanieść na mapę zagrożeń środowiska leśnego i ochrony lasu zgodnie z § 102 IUL. Dane te należy skorygować o dane z taksacji. Ponadto w uzgodnieniu z Nadleśnictwem (uwzględniając dane ZOL) należy zainwentaryzować i nanieść na mapę ochrony lasu:

- a) stałe partie kontrolne do jesiennych poszukiwań szkodników sosny,
- b) lokalizację pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę,
- c) obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez: zwierzynę, szkodniki korzeni, szkodniki wtórne, jemiolę,
- d) drzewostany na gruntach porolnych według danych z opracowań siedliskowych,
- e) położenie punktów monitoringu lasu (SPO i i II rzędu) według danych publikowanych na potrzeby monitoringu lasu.

Wykonawca PUL określi w trakcie prac powierzchnię drzewostanów sosnowych lub wielogatunkowych z przewagą sosny w wieku powyżej 20 lat. Dane te będą podstawą do weryfikacji i ewentualnie uaktualnienia liczby i lokalizacji stałych partii kontrolnych. Zweryfikowane partie kontrolne należy zaznaczyć na mapę ochrony lasu

Za obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód (z uwzględnieniem § 39 IUL) mogą być uznane:

- a) obszary z silnym stopniem uszkodzenia (ponad 50%),
- b) obszary o ciągłym występowaniu lub powstawaniu szkód w stopniu średnim (20% - 50%).

Zakwalifikowanie danego obszaru jako zagrożonego uporczywym występowaniem szkód będzie poprzedzone szczegółową indywidualną analizą w uzgodnieniu z ZOL w Radomiu i Nadleśnictwem. Wykonawca określi przestrzenny rozkład obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód w trakcie prac inwentaryzacyjnych z uwzględnieniem danych Nadleśnictwa.

B11.2. Ochrona przeciwpożarowa

Zagadnienia z zakresu ochrony przeciwpożarowej będą opracowane zgodnie z obowiązującą „Instrukcją ochrony przeciwpożarowej lasu”.

W Planie Urządzenia Lasu należy ustalić:

- a) kategorię zagrożenia pożarowego Nadleśnictwa,
- b) czas swobodnego rozwoju pożaru lasu dla najbardziej oddalonych od sił ratowniczo – gaśniczych fragmentów kompleksów leśnych, zgodnie z załącznikiem 3 Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu,
- c) kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasu,
- d) listę obiektów szczególnie cennych wraz z podaniem zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego, zgodnie z załącznikiem 4 Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu.

Nadleśnictwo zostanie zakwalifikowane ponownie do odpowiedniej kategorii zagrożenia pożarowego lasu (KZPL) zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasu należy wykonać zgodnie z § 103 IUL. Należy je określić na podstawie analizy stanu zagrożenia pożarowego w ubiegłym

okresie oraz analizy i oceny aktualnego stanu ochrony przeciwpożarowej Nadleśnictwa. Przy opracowaniu kierunkowych wytycznych z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasu należy wykorzystać klasy palności drzewostanów ustalone i przedstawione na mapie zgodnie z załącznikiem 1 Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu.

Analizę aktualnego stanu ochrony przeciwpożarowej nadleśnictwa należy przeprowadzić na podstawie opracowania „Sposoby postępowania nadleśnictwa na wypadek powstania pożaru lasu” uzupełnionego danymi z SILP oraz informacjami z zaktualizowanej mapy zagrożenia pożarowego.

Korektę sieci pasów przeciwpożarowych należy przeprowadzić zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9.07.2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów i Instrukcji Ochrony Przeciwpożarowej Lasu.

Wskazania z zakresu ochrony lasu przed pożarami również przedstawiane ogólnie w elaboracie – powinny być zgodne z zasadami określonymi w Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu”.

Wykonawca zamieści w kierunkowych wytycznych informacje o szczegółowym stanie i potrzebach w zakresie infrastruktury przeciwpożarowej.

Wykonana zostanie „Mapa ochrony przeciwpożarowej” w skali 1: 50 000 oraz 1: 25 000 z podziałką kątową zgodnie z § 104 IUL.

Ponadto należy zaktualizować i nanieść na mapie elementy wymienione w § 103-104 IUL oraz między innymi :

- a) sieć dróg publicznych z podziałem na drogi: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne oraz numery tych dróg wg. obowiązującej ewidencji w zarządach dróg oraz pasy dróg w budowie,
- b) hydrant,
- c) most, wiadukt, estakada z dopuszczonym tonażem,
- d) miejsce postoju,
- e) miejsce kultu religijnego na terenie leśnym,
- f) miejsce historyczne i obiekt pamięci narodowej na terenie leśnym,
- g) miejsce palenia ogniska na terenie leśnym lub bezpośrednim sąsiedztwie,
- h) składnica drewna,
- i) siedziba ochotniczej straży pożarnej,
- j) siedziba zakładowej straży pożarnej,
- k) siedziba zawodowej straży pożarnej,
- l) studnia,
- m) zadaszenie, wiata, schron,
- n) zbiornik wodny.

Wykonawca uzgodni projekt planu urządzenia lasu w części dotyczącej ochrony przeciwpożarowej (wytyczne do ochrony przeciwpożarowej wraz z mapą ochrony przeciwpożarowej) z Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie.

B11.3. Lasy w strefach uszkodzeń przemysłowych

Do czasu wprowadzenia obowiązku wyróżniania stref uszkodzeń lasu (na podstawie odpowiedniej metodyki) nie zamieszczamy w planie urządzenia lasu informacji o zasięgu stref uszkodzeń - IUL § 25 pkt 13 oraz § 43 ust 3.

B11.4. Rekultywacja terenów zdewastowanych

Na terenie Nadleśnictwa nie występują lasy zdewastowane.

B12. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego w tym sporządzenie odpowiedniej mapy przeglądowej

Na terenie Nadleśnictwa znajdują się:

- a) Parkingi leśne:
  - Leśnictwo Jawidz- oddz. 218-z-00
  - Leśnictwo Nasutów- oddz. 175-g-00
- b) miejsca postoju pojazdów
  - Leśnictwo Czemierniki – oddz.44
  - Leśnictwo Lipniak – oddz.94-b-00,

- Leśnictwo Budy – oddz. 116-n-00, 150-a-00
  - Leśnictwo Kopanina- oddz. 58-d-00
  - Leśnictwo Nasutów- oddz. 230-h-00, 235-c-00, 243-f-00, 255-h-00, 264-a-00, 273-h-00
  - Leśnictwo Bratnik- oddz. 93-b-00.
- c) inne obiekty o charakterze powierzchniowym:
- leśnictwo Sitno – oddz. 232-a-00 – wiata na szkółce leśnej Żerocin,
  - leśnictwo Przyłuki – oddz. 268A-b-00 – wiata w trakcie budowy, przy nowym budynku biurowym Nadleśnictwa (przy ul. Balladyny).
  - grupowe pomniki przyrody w leśnictwach Żerocin i Witoroż.
- d) inne obiekty punktowe:
- Leśnictwo Pałecznicza – oddz.166-s-00 – izba edukacji leśnej przy budynku nadleśnictwa (przy ul Kleeberga),
  - Miejsca o znaczeniu historycznym w leśnictwach Pałecznicza, Jawidz, Kopanina, Nasutów.
- e) obiekty liniowe:
- Ścieżka rowerowa – W lasach kozłowieckich wyznaczono sieć ścieżek rowerowych o łącznej długości ok. 23km ułatwiających poruszanie się po lesie. W terenie ścieżki oznakowane są piktogramami umieszczonymi na drzewach oraz tablicami na początku i końcu ścieżek. Prowadzą one do najciekawszych miejsc takich jak rezerwat „Kozie Góry”, osada Stary Tartak, stawy „Wzory”, Kozłówka.
  - Trasa biegowa „Kopanina”- została utworzona, aby urozmaicić amatorom aktywnego spędzania czasu wypoczynek na łonie natury o miejsca warte odwiedzenia, takie jak rezerwat Kozie Góry czy ścieżka dydaktyczna „Kopanina”. Początek i koniec trasy na parkingu leśnym „Kopanina”. Wszystkie odcinki prowadzą przez urokliwy kompleks Lasów Kozłowieckich leżący na terenie Nadleśnictwa Lubartów.
  - Ścieżka dydaktyczno-przyrodnicza w Leśnictwie Bełcząc.
  - Ścieżka dydaktyczno- przyrodnicza „Kopanina” w leśnictwie Jawidz
- f) program „Zanocuj w lesie”. Na potrzeby programu „Zanocuj w lesie” udostępniany jest obszar, w skład którego wchodzi:
- Leśnictwo Bełcząc- oddz. 1-14
  - Leśnictwo Czemierniki- oddz. 43-51
  - Leśnictwo Lipniak – oddz.92, 93, 94
  - Leśnictwo Budy- oddz. 96, 102, 108,114, 115, 121, 122
  - Leśnictwo Pałecznicza-oddz. 156-157
  - Leśnictwo Rozkopaczew- oddz.12 207A-210A, 22-27, 33-36
  - Leśnictwo Jawidz- oddz. 179, 180, 185-188, 206-210, 211-213, 215-216
  - Leśnictwo Nasutów- oddz. 267, 271, 272

Należy wykonać mapę z zaznaczeniem wszystkich obiektów turystyczno-rekreacyjnych i edukacyjnych z rozgraniczeniem obiektów Nadleśnictwa i innych własności. Szczegóły będą ustalone z Wykonawcą w trakcie prowadzenia prac terenowych.

B13. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego i zagospodarowania łowieckiego

B13.1. Użytkowanie uboczne

Nadleśnictwo nie przewiduje w trakcie obowiązywania nowego PUL pozyskiwania żywicy, karpiny, kory garbarskiej, cetyny. Lasy Nadleśnictwa są miejscem zbioru płodów runa leśnego dla celów niekomercyjnych głównie przez miejscową ludność.

Użytkowanie uboczne dotyczyć będzie pozyskania choinek z istniejących i nowo zakładanych plantacji. Obecne roczne pozyskanie choinek kształtuje się na poziomie kilkudziesięciu sztuk na potrzeby lokalnych odbiorców detalicznych

Nadleśnictwo użytkuje samodzielnie grunty w ramach gospodarki rolno-łaskowej na obszarze 118,01 ha.

B13.2. Zagospodarowanie łowieckie

Nadleśnictwo Lubartów prowadzi własną gospodarkę łowiecką w 2 Ośrodkach Hodowli Zwierzyny LP nr 98 i 130. Na pozostałym terenie Nadleśnictwa Lubartów zlokalizowanych jest 13 obwodów łowieckich dzierżawionych przez 9 kół łowieckich.

Ośrodek Hodowli Zwierzyny LP Rawityn zajmuje powierzchnię ogólną 8080 ha w tym powierzchnia leśna wynosi 4259 ha, natomiast Ośrodek Hodowli Zwierzyny LP Kozłówka zajmuje powierzchnię ogólną 10757 ha – w tym pow. leśna 5886 ha.

Nadleśnictwo Lubartów wnosi o wykonanie mapy obwodów łowieckich Nadleśnictwa Lubartów w skali 1:50000.

Obwód łowiecki nr 130 stanowiący OHZ LP „Kozłówka” Decyzją Ministra Klimatu i Środowiska znak: DLŁ-WŁ.815.27.2022.ABR z dnia 21.03.2022 r. został wyłączony z wydzierżawiania i przekazany w zarząd Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe - Nadleśnictwu Lubartów z dniem 1 kwietnia 2022 r. na okres 10 lat, z przeznaczeniem na ośrodek hodowli zwierzyny realizujący cele wyszczególnione w art. 28 ust. 2 pkt 1, 2, 3 i 6 ustawy – Prawo łowieckie.

Obwód łowiecki nr 98 stanowiący OHZ LP „Rawityn” Decyzją Ministra Klimatu i Środowiska znak: DLŁ-WŁ.815.28.2022.ABR z dnia 11.03.2022 r. został wyłączony z wydzierżawiania i przekazany w zarząd Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe - Nadleśnictwu Lubartów z dniem 1 kwietnia 2022 r. na okres 10 lat, z przeznaczeniem na ośrodek hodowli zwierzyny realizujący cele wyszczególnione w art. 28 ust. 2 pkt 1, 2, 3 i 6 ustawy – Prawo łowieckie.

Na mocy w/w Decyzji Ministra Klimatu i Środowiska na terenie OHZ LP „Kozłówka” i „Rawityn” prowadzone będą działania ujęte w zatwierdzonych „Programach funkcjonowania Ośrodków Hodowli Zwierzyny Lasów Państwowych „Kozłówka” i „Rawityn” zarządzanych przez PGL LP Nadleśnictwo Lubartów”

B14. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa:

Zamierzenia inwestycyjne należy ująć w części planistycznej opisu ogólnego Nadleśnictwa w rozdziale „Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji”, w którym kierunkowo opisuje się potrzeby w zakresie:

- a) budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,
- b) wykonania i utrzymania szlaków technologicznych,
- c) budowy i remontów siedzib jednostek Lasów Państwowych i budynków gospodarczych,
- d) budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- e) budowy, remontu punktów czerpania wody,
- f) urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji, ośrodków i izb edukacji przyrodniczej, itp.
- g) infrastruktury szkółkarskiej wskazanej w obowiązującym Regionalnym Programie Szkółkarskim.

Szczegółowej inwentaryzacji należy poddać infrastrukturę melioracji wodnych w połączeniu z infrastrukturą przeciwpożarową (punkty czerpania wody). W porozumieniu z Nadleśnictwem należy określić stanu oraz potrzeb w zakresie konserwacji, remontów, odtworzenia lub budowy obiektów melioracji wodnych i punktów czerpania wody.

W przypadku inwestycji rozpoczętych, które będą realizowane w trakcie prac urzędniowych do 30.06.2024 r., Nadleśnictwo prześle Wykonawcy PUL dokumentację. Dotyczy to w szczególności budowy i przebudowy dróg oraz związanych z tym zmian powierzchniowych w kategorii użytkowania gruntów. Plan Urządzenia Lasu określa jedynie potrzeby w zakresie infrastruktury, jako kierunkowe i nie stanowi podstawy ich wykonania.

B15. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

Syntetyczną ocenę warunków ekonomicznych prowadzenia gospodarki leśnej należy w PUL opracować, z uwzględnieniem polityk i planów zagospodarowania przestrzennego regionu. Warunki ekonomiczne będące wynikiem sporządzanego PUL mają zostać zobrazowane w postaci tabel XIX i XX, przewidzianych w IUL. Nie należy sporządzać specjalistycznej ekspertyzy ekonomicznej, a tylko prognozę spodziewanego wyniku ekonomicznego Nadleśnictwa.

B16. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Wykonawca opracuje rozdział „Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego”. Należy obowiązkowo obliczyć orientacyjną, spodziewaną na koniec okresu gospodarczego, wielkość zasobów miąższości grubizny drzewostanów dla Nadleśnictwa. Przedstawi wpływ realizacji PUL na środowisko i Obszar Natura 2000.

Wykonawca winien dokonać ogólnych porównań i analiz, spodziewanej wielkości zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu w tym wnosi się o przedstawienie symulacji szczegółowo przewidywanego rozwoju zasobów drzewnych – w postaci tabel według:

- a) gatunków panujących,
- b) gatunków rzeczywistych,
- c) przeciętnego wieku dla poszczególnych gatunków.

Ponadto należy przedstawić symulacje:

- a) użytkowania rębego w dwóch wariantach: optymalnego użytkowania rębego z zachowaniem wymogów ochrony przyrody oraz maksymalnego użytkowania rębego,
- b) użytkowania przedrębego na poziomie 50%, 60% i 70% przyrostu bieżącego spodziewanego w okresie obowiązywania PUL z wszystkich drzewostanów, w których nie planuje się użytkowania rębego.

B17. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody- załącznik nr 1

Wykonawca dokona aktualizacji Programu Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie Lubartów (POP). Program obejmie powierzchnię zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Program powinien zostać zaktualizowany zgodnie z §110, 111 i 112 IUL, jako część składowa PUL, zawierająca kompleksowy opis stanu przyrody sporządzony dla całego obszaru w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa, inwentaryzację walorów przyrodniczych oraz zadania z zakresu ochrony przyrody i metody ich realizacji, w odniesieniu do gruntów w zarządzie Nadleśnictwa.

Aktualizację programu ochrony przyrody Wykonawca powinien sporządzić z uwzględnieniem zaleceń zawartych w „Ramowych wytycznych w sprawie zakresu stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu” z dnia 28.08.2013 r. oraz zgodnie z wytycznymi opracowanymi przez RDLP w Lublinie.

Dla gruntów położonych w zasięgu terytorialnym, niebędących w zarządzie Nadleśnictwa należy zamieścić opis stanu przyrody na podstawie danych z literatury oraz informacji z innych ogólnie dostępnych źródeł. Wykonawca wystąpi na piśmie do RDOŚ, samorządów terytorialnych, instytucji naukowych, organizacji pozarządowych z wnioskami o udostępnienie danych z zakresu objętego treścią programu i przedstawi te wystąpienia oraz uzyskane odpowiedzi zleceniodawcy. Kopie tych wystąpień należy dołączyć do POP.

Elementy ujęte w POP należy umieścić na odpowiednich warstwach LMN i bazie SILP w grupowaniu powierzchni. Wykonawca na NTG przygotowuje – POP wraz z niezbędnymi mapami do zaopiniowania przez RDOŚ i LPWIS. Zadania z zakresu ochrony przyrody należy odróżnić od zadań z zakresu gospodarki leśnej, które w programie ochrony przyrody nie są ujmowane.

B18. Zagadnienia lasów niepaństwowych

Nadleśnictwo nie prowadzi nadzoru nad lasami niepaństwowymi.

B19. Analiza gospodarki za ubiegły okres (z podaniem terminu przygotowania referatu)

Analizę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu sporządzi Nadleśniczy przed NTG, zgodnie z § 76 IUL, w terminie do dnia 30.09.2024 r.

B20. Zakres i sposoby wykonania prac dodatkowych, nienormowanych w Instrukcji Urządzania Lasu

Prace dodatkowe nienormowane w IUL zostały omówione w poszczególnych punktach protokołu.

B21. Inne sprawy organizacyjne, w tym inne zagadnienia projektowe, specyficzne dla nadleśnictwa

Nadleśnictwo zapewni możliwość pełnej bieżącej wymiany informacji pomiędzy wykonawcą, pracownikami nadleśnictwa w szczególności zastępcą nadleśniczego, inżynierem nadzoru, leśniczymi oraz pracownikami działu gospodarki leśnej. Zapewniona zostanie bieżąca merytoryczna współpraca z Wykonawcą PUL. Do stałego współdziałania w czasie prac terenowych będzie zobowiązany zastępca nadleśniczego. Jako zasadę przyjmuje się formę pisemną dokonywania ustaleń.

Wstępne wydruki opisów taksacyjnych wraz ze szkicami map gospodarczych oraz ze wskazaniami gospodarczymi. Dla każdego leśnictwa zostanie sporządzony protokół uzgodnień, który przedkładany będzie w nadleśnictwie do weryfikacji i zatwierdzenia przez nadleśniczego. Wskazania gospodarcze należy szczegółowo omówić podczas uzgodnień poszczególnych leśnictw. Propozycja pozostawienia bez wskazań gospodarczych niektórych drzewostanów zostanie szczegółowo przeanalizowana i uzgodniona z Nadleśnictwem, przy akceptacji RDLP w Lublinie.

Przed odbiorem prac terenowych Wykonawca przedłoży uzgodnione wykazy: halizn, płazowin, zrębów zaległych, drzewostanów do przebudowy, KO, KDO, przypadłych upraw, gruntów przewidzianych do szczegółowej ochrony, sukcesji, poletek łowieckich, słupków oddziałowych itp. oraz protokoły z uzgodnień wstępnych wydruków opisów taksacyjnych.

W trakcie prac nad VI rewizją Planu Urządzenia Lasu należy także uwzględnić następujące propozycje:

- a) dla położonych wśród obcych gruntów lub graniczących z nimi wydzieleń o małej powierzchni lub kształcie wykluczającym możliwość prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, nie projektować wskazówek gospodarczych, a powierzchnię leśną niezalesioną przeznaczyć do sukcesji naturalnej,
- b) grunty leśne niezalesione, na których zinwentaryzowano siedliska cenne przyrodniczo, przeznaczyć do objęcia szczególną ochroną (nie dotyczy ewentualnych zrębów bieżących),
- c) na powierzchniach uzgodnionych z Nadleśnictwem, na których występują istotne uszkodzenia drzewostanu spowodowane przez czynniki biotyczne i abiotyczne nie projektować wskazań gospodarczych,
- d) w przypadku opisywania upraw po rębniach, pozostawione biogrupy, ekotony, bagna itp. należy opisywać razem z uprawą, jako powierzchnie nie stanowiące wydzielenia,
- e) w przypadku zwartych płatów drzewostanów, w których zaistniała konieczność innego postępowania hodowlanego należy je wydzielić w odrębne pododdziały,
- f) nie ujmować w składzie podrostów i II piętra gatunków obcych,
- g) opisywać jako podszyt Db rosnący na siedlisku Bśw, Bw, BMśw nie rokujący nadziei na utworzenie przyszłego drzewostanu lub drzewostanu dwugeneracyjnego,
- h) Zainwentaryzować oraz sporządzić wykaz obcych naniesień na gruntach nadleśnictwa.

Opracował: Zespół Urządzenia Lasu

Kawośław dmieci
Gregorz Smoter
Chm

Zastępca Dyrektora
ds. Gospodarki Leśnej

dr inż. Mirosław Waniewski
Przewodniczący Komisji Założeń Planu

Dyrektor

Zygmunt Byra

Dyrektor RDLP w Lublinie

Załączniki do protokołu:

- 1) Lista obecności na posiedzeniu KZP
- 2) Wykaz lasów stanowiących strefy ochrony całorocznej
- 3) Szczegółowe zasadny aktualizacji POP

Lista zaproszonych i uczestników na posiedzeniu Komisji Założeń Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Lubartów na lata 2025-2034 w dniu 28 czerwca 2022 roku

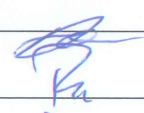
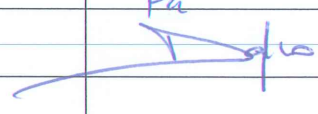

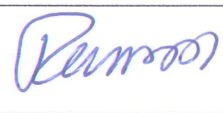

OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

Na podstawie art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zwanego „RODO”, **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie** informuje, iż:

1. Administratorem danych osobowych jest **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie, ul. Czechowska 4, 20-950 Lublin** zwane dalej **Administratorem Danych**, tel.: 81 532 70 31, e-mail: rdlp@lublin.lasy.gov.pl
2. W sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych proszę kontaktować się pod adresem e-mail lub telefonem wskazanym w pkt 1.
3. Celem przetwarzania danych są wytyczne w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz założenia do planu urządzenia lasu.
4. Podstawą prawną przetwarzania danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. c) tj. powszechnie obowiązujące przepisy prawa, w szczególności ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach oraz ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zwanej dalej ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku oraz art.6. ust. 1 lit. e) RODO - niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.
5. Administrator może przetwarzać dane osobowe jako prawnie uzasadnione interesy realizowane przez Administratora o ile prawnie uzasadniony interes wystąpi.
6. Dane osobowe mogą zostać ujawnione jednostkom organizacyjnym PGL Lasy Państwowe, podmiotom, z którymi administrator będzie współpracował w ramach realizacji wytycznych w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz założeń do planu urządzenia lasu
7. Dane osobowe nie są przekazywane poza Europejski Obszar Gospodarczy lub organizacji międzynarodowej.
8. Ma Pan/Pani prawo do:
  - 1) dostępu do treści swoich danych oraz otrzymania ich kopii (art. 15 RODO),
  - 2) sprostowania danych (art. 16. RODO),
  - 3) usunięcia danych (art. 17 RODO),
  - 4) ograniczenia przetwarzania danych (art. 18 RODO),
  - 5) przenoszenia danych (art. 20 RODO),
  - 6) wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych (art. 21 RODO),
  - 7) niepodlegania decyzjom podjętym w warunkach zautomatyzowanego przetwarzania danych, w tym profilowania (art. 22 RODO).
  - 8) wniesienia skargi do organu nadzorczego (Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 - 193 Warszawa) nadzorującego zgodność przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych
9. Administrator ma obowiązek przechowywać dane osobowe nie dłużej niż w terminach przewidzianych prawem oraz przez okres wynikający z aktualnego Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie jednolitego rzeczowego wykazu akt Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.
10. Podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym. Osoba, której dane dotyczą, jest zobowiązana do ich podania. Konsekwencją niepodania danych osobowych będzie brak możliwości uczestnictwa w pracy komisji do wytycznych w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz założenia do planu urządzenia lasu.
11. Dane osobowe nie podlegają zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym o profilowaniu.

Lp	Imię i Nazwisko	Instytucja	Podpis
1	Mirostaw Maniewski	RDLP Lublin	
2	Pradziński	Nadleśnictwo Lubartów	
3	Anna Wysocka	DGLP Wydz. Urz. Las	
4	Yaroslawa Kmieci	RDLP Lublin	
5	Gregorz Smoter	RDLP w Lublinie	
6		Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny	
7		Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie	

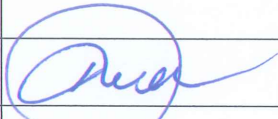

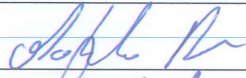
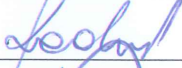

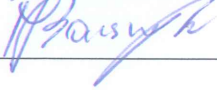

8		Zespół Ochrony Lasu w Radomiu	
9		Starostwo Powiatowe w Lubartowie	
10	Adam Jędrzejewski	Starostwo Powiatowe w Radzynie Podlaskim	
11	Adam Jędrzejewski Wioletta Kuba	Starostwo Powiatowe w Łęcznej	
12	MICHAŁ DEJKO	Urząd Gminy Lubartów	
13		Urząd Gminy Firlej	
14		Urząd Gminy Kamionka	
15		Urząd Gminy Ostrów Lubelski	
16	Agata Liehnińska	Urząd Gminy Abramów	
17		Urząd Gminy Michów	
18	Katalyna Kisiel	Urząd Gminy Serniki	
19		Urząd Gminy Ostrówek	
20		Urząd Gminy Niedźwiada	
21		Urząd Gminy Niemce	
22		Urząd Gminy Czemierniki	
23		Urząd Gminy Spiczyn	
24		Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Lubartowie	
25		Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Radzynie Podlaskim	
26	Piotr Remisz	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Łęcznej	
27		Koło Historyczne Armii Krajowej w Firleju	
28	PIOTR KRZPIOT	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie	
29		Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie	
30		Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych	
31		PHU TRUMAX S.C	
32		POL-SKONE SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	

33		MARCO - OPAKOWANIA DREWNIANE Marek Zdziobłowski	
34		Usługowy Zakład Stolarski Rafał Wiśnicki	
35	<i>Skrytka Melgona</i>	Sklep Spożywczo-Przemysłowy Wiesław Tkaczyk	<i>Skrytka</i>
36		PHU ZIELIŃSKI Krzysztof Zieliński	
37		Michał Wałach M-BUD	
38		KRUPA DANUTA "TRAK"	
39		SW POLAND SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	
40		PRZEDSIĘBIORSTWO KONSTRUKCJI DRZEWNYCH LINTER SP. Z O.O.	
41		MIEJSKI OŚRODEK SPORTU I REKREACJI W LUBARTOWIE	
42		Lokalna Grupa Działania "DOLINĄ WIEPRZA I LEŚNYM SZLAKIEM"	
43		MIEJSKIE KOŁO TURYSTYKI ROWEROWEJ "RELAKS"	
44		TEAM FOREST	
45		Usługi Leśne i Transportowe ZIELONO MI" Rafał Piróg	
46		Mitrus Krzysztof Kłępka Andrzej s.c.	
47		Małgorzata Piekarczyk-Nowacka Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe	
48		Koło Łowieckie nr 39 "Miś" w Kocku	
49		Koło Łowieckie nr 38 "Bór" w Niemcach	
50		Koło Łowieckie nr 37 "Knieja" w Lubartowie	
51		Lubelskie Towarzystwo Myśliwskie Koło PZŁ nr 9 w Lublinie	
52		Koło Łowieckie nr 1 "Szarak" w Lublinie	
53		Koło Łowieckie nr 33 "Lis" w Lubartowie	
54		Koło Łowieckie nr 8 "Łoś"	
55		Koło Łowieckie nr 57 "Debra" w Sielcach	
56		Wojskowe Koło Łowieckie nr 138 w Jawidzu	

57	~~KRZYSZTOF~~ SOŁECKI	Koło Łowieckie "Żerań" nr 41	
58	KRZYSZTOF SOŁECKI	NADL. LUBARTÓW	
59	TULASZ PYTKA	— " —	
60	PIOTR TOMASIAK	KP PSP LUBARTÓW	Tomasiak
61	Piotr Mętyło	KP PSP LUBARTÓW	
62	Leonor Rednikowich	BULIGŁ of Lublin	
63	Tulasz Bury	NAPL. LUBARTÓW	
64	Magdalena Bursztyk	NADL. LUBARTÓW	
65			
66			
67			
68			
69			
70			
71			
72			
73			
74			
75			
76			
77			
78			
79			
80			
81			

Załącznik nr 2. Lasy stanowiące strefy ochrony całorocznej, ostoi miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową na terenie będącym w zarządzie Nadleśnictwa Lubartów.

Lp.	Gatunek	Rok ustanowienia	Leśnictwo	Oddz./pododdz. wchodzące w pow. strefy całorocznej (ha)	Pow. strefy całorocznej (ha)
1	Bielik	2021	Lipniak	89-f-00, 89-h-00, 89-g-01	10,18
2	Bocian czarny	2009	Budy	130-g-00	4,41
3	Bocian czarny	2013	Pałecznicza	168-g-00, 168-h-00	4,44
4	orlik krzykliwy	2015	Pałecznicza	190-b-00	5,42
5	orlik krzykliwy	2014	Rozkopaczew	6-a-00, 6-b-00	8,14
6	Bocian czarny	2009	Kopanina	77-b-00	5,66
RAZEM					38,26

AKTUALIZACJA PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY DLA NADLEŚNICTWA

I. Założenia ogólne:

Program opracowany zostanie w oparciu o „Instrukcję Urządzenia Lasu” (Warszawa, kwiecień 2003), jako aktualizacja „Programu Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie”. Dokument ten będzie aktualizacją programu opracowanego według wytycznych „Instrukcji sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie” z 1996 roku, stanowiących załącznik nr 11 do Instrukcji Urządzania Lasu (W-wa 1994), zwanej dalej Instrukcją.

1. Program zostanie zaktualizowany zgodnie z § 3 pkt. 4 oraz § 110 i 111 Instrukcji Urządzania Lasu jako część składowa Planu Urządzenia Lasu, zawierająca kompleksowy opis stanu przyrody sporządzony dla całego obszaru w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa. Z tym, że inwentaryzacja walorów przyrodniczych oraz zadania z zakresu ochrony przyrody i metody ich realizacji, ustalić należy tylko dla gruntów pozostających w zarządzie Nadleśnictwa. Dla pozostałych gruntów położonych w zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa, zamieścić opis stanu przyrody na podstawie danych z literatury oraz informacji i innych ogólnie dostępnych źródeł.

2. Program należy sporządzić w postaci oddzielnie oprawionego tomu z kompletem map w trzech egzemplarzach z przeznaczeniem dla: Nadleśnictwa, RDLP w Lublinie i DGLP w Warszawie.

3. Program należy opracować na podstawie:

- a) wyników prac glebowo-siedliskowych,
- b) wyników weryfikacji walorów przyrodniczych, zawartych w opracowaniu dotyczącym poprzedniego okresu, wykonanej w ramach prac taksacyjnych, i obejmującej potwierdzenie na gruncie istnienia dotychczasowych stanowisk gatunków i siedlisk chronionych oraz stanu ich zachowania,
- c) wyników waloryzacji przyrodniczej lasów i gruntów Nadleśnictwa,
- d) powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt i innych organizmów i siedlisk wykonanej w latach 2006/2007,
- e) inwentaryzacji przyrodniczych gmin,
- f) materiałów RDOŚ, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów sieci Natura 2000,
- g) materiałów GDOŚ (głównie inwentaryzacja siedlisk),
- h) materiałów Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- i) materiałów przekazanych przez przedstawicieli nauki, organizacje i stowarzyszenia ekologiczne,
- j) innych danych oraz opracowań naukowych, literaturowych i planistycznych dotyczących omawianego obszaru.

4. Wykonawca obligatoryjnie wystąpi na piśmie do RDOŚ, samorządów terytorialnych, instytucji naukowych, organizacji pozarządowych i osób fizycznych z wnioskami o udostępnienie danych z zakresu objętego treścią programu i przedstawi te wystąpienia oraz uzyskane odpowiedzi zleceniodawcy programu. Kopie tych wystąpień te zostaną zamieszczone w programie.

5. Nie należy umieszczać informacji szczegółowo omawianych w elaboracie (stosować „odnośniki” do numerów stron, tytułów rozdziałów, itp., na których zostały te zagadnienia opisane).
6. W zamieszczanych w Programie tabelach z Instrukcji z 1996 r podawać poza numerem kolejnym tabeli również numer wzoru z tej Instrukcji.
7. Treść programu powinna dotyczyć konkretnych zagadnień właściwych dla terenu nadleśnictwa, nie należy opisywać teoretycznych podstaw omawianych zagadnień.
8. Jeżeli w treści rozdziału występuje tabela to objaśnienia (np. dotyczące użytych skrótów i oznaczeń) i komentarz do niej umieszczamy pod tabelą.

II. Ogólna charakterystyka Nadleśnictwa

W ogólnej charakterystyce Nadleśnictwa należy ująć następujące zaktualizowane informacje:

1. Usytuowanie Nadleśnictwa wg różnych podziałów:
  - podział przyrodniczo-leśny (Trampler i in.),
  - podział fizyczno-geograficzny (Kondracki 2002),
  - podział geobotaniczny (Matuszkiewicz 2008),
2. Struktura użytkowania ziemi:
  - zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa według grup i rodzajów użytków gruntowych oraz kategorii użytkowania,
  - zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa według rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju.
3. Należy umieścić tabelaryczne porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów nadleśnictwa (wzór nr 1a) oraz wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (wzór nr 1b).
4. Ogólna charakterystyka większych kompleksów leśnych stanowiących grunty Skarbu Państwa – wielkość i rozmieszczenie, na terenie jakich większych jednostek (puszcz) położone są lasy Nadleśnictwa, przedstawić wg ich liczby i sumarycznej powierzchni w przedziałach podanych we wzorze nr 2 (instrukcji). Podać jaką powierzchnię zajmują lasy innych własności, lesistość Nadleśnictwa województwa i kraju.
5. Miejsce i rola nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu i kraju. Usytuowanie lasów Nadleśnictwa na tle sieci ekologicznej ECONET, ostoje CORINE biotopes oraz wielkopowierzchniowych form ochrony przyrody (parki narodowe, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu itp.).

III. Formy ochrony przyrody

Na wstępie tego działu zamieszczone zostanie zbiorcze zestawienie wszystkich form ochrony przyrody istniejących i projektowanych położonych na gruntach LP Nadleśnictwa zawierające: nazwę formy ochrony, liczbę obiektów, ich ogólną powierzchnię. Dla obiektów położonych w LP również powierzchnię gruntów LP: leśną i nieleśną(zał. 2.)

Policzona zostanie całkowita powierzchnia wszystkich istniejących form ochrony przyrody i obliczone, jaki stanowi ona % powierzchni gruntów LP Nadleśnictwa.

Należy dokonać oceny w terenie, stanu zachowania, form ochrony przyrody, położonych na gruntach pozostających w zarządzie Nadleśnictwa, zaktualizować ich opisy.

1. Opis istniejących rezerwatów przyrody powinien zawierać:

- dane dotyczące aktu powołującego rezerwat (jaki to akt, jego numer, kto go wydał, kiedy), kto pełni nadzór nad rezerwatem,
- położenie (szczególnie adres leśny),
- status ochronny (ochrona ścisła, czynna, krajobrazowa),
- jaki jest cel ochrony rezerwatu,
- krótki opis walorów przyrodniczych rezerwatu, w tym ciekawostek, osobliwości,
- opis obiektów edukacyjnych,
- informacja czy rezerwat ma aktualny plan ochrony.

Należy zestawić istniejące rezerваты według tabel wzór nr 3 i wzór nr 4

Zamieścić krótki opis projektowanych rezerwatów na gruntach Nadleśnictwa:

- położenie (szczególnie adres leśny),
- status ochronny,
- jaki jest cel ochrony,
- krótki opis walorów przyrodniczych,

Jako projektowane rezerваты” należy rozumieć te obiekty, które posiadają sporządzoną kompletną dokumentację projektową złożoną w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Należy również krótko opisać istniejące i projektowane rezerваты znajdujące się poza gruntami zarządzanymi przez nadleśnictwo, ale w jego zasięgu terytorialnym.

2. Opis obszarów sieci Natura 2000 musi zawierać:

1. Opisać istniejące i projektowane obszary Natura 2000 na podstawie SDF i całej dostępnej literatury przyjmując następujący podział obszarów:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO),
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW),
- proponowane obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (nowe proponowane obszary mające znaczenie dla Wspólnoty przesłane przez Polskę do Komisji Europejskiej).
- ewentualnie nowe projektowane obszary Natura 2000
(za projektowane obszary Natura 2000 należy przyjmować obszary zamieszczone w wykazie na stronie MŚ lub GDOŚ).

W czasie prac taksacyjnych ocenić zgodność zapisów w SDF szczególnie dotyczących priorytetowych gatunków i siedlisk ze stanem faktycznym na gruncie (zasięg, stan zachowania). Do czasu opracowania planów ochrony obszarów Natura 2000 nie planować specjalnych zaleceń ochronnych dla lasów włączonych do obszarów Natura 2000. Natomiast planowane działania z zakresu gospodarki leśnej w lasach położonych w granicach w/w obszarów Natura 2000 muszą uwzględniać zakazy wymienione w art. 33 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U.z 2004 r Nr92,poz880 z póź. zmianami).

Ogólny opis każdego obszaru powinien zawierać :

- nazwę i kod obszaru, kto pełni nadzór nad obszarem
- rozliczenie powierzchni: pow. ogólna obszaru, ogólna powierzchnia obszaru położona w zasięgu terytorialnego działania RDLP Lublin w przypadku ostoju wykraczających poza jej granice, powierzchnia gruntów LP w granicach obszaru z podziałem na leśną i nieleśną i jaki stanowi ona % powierzchni ogólnej. Wykaz oddziałów LP w obszarze.
- zestawienie występujących siedlisk przyrodniczych wymienionych w SDF oraz ich powierzchnię na gruntach Nadleśnictwa w granicach obszaru, w tym wyszczególnienie siedlisk które były głównym motywem powołania obszaru, siedliska priorytetowe. Podać ocenę stanu zachowania siedliska.

- listę gatunków naturalnych w tym wyszczególnienie gatunków, które były głównym motywem powołania obszaru i gatunków priorytetowych.
- opis występujących zagrożeń z komentarzem,
- inne dane specyficzne dla opisywanego obszaru.
- informacja czy obszar ma sporządzony plan zadań ochronnych lub plan ochrony.

3. Parki krajobrazowe , obszary chronionego krajobrazu

Opis w programie ochrony przyrody, tych form ochrony powinien zawierać:

- nazwa , akt prawny w sprawie utworzenia parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu oraz wszystkie ewentualne zmiany,
- cel ochrony na podstawie aktu prawnego w sprawie utworzenia parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu,
- krótki opis walorów przyrodniczych parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu,
- status ochrony tj. jakie inne formy ochrony przyrody położone są na terenie parku krajobrazowego lub obszaru chronionego krajobrazu,
- rozliczenie powierzchni i oddziały leżące w granicach PK, OCHK : powierzchnia ogólna (jeżeli PK, OCHK położony jest na terenie dwóch nadleśnictw, jaka część tej powierzchni znajduje się w zasięgu terytorialnym tych nadleśnictw), powierzchnia gruntów zarządzanych przez nadleśnictwo, jaki % ogólnej powierzchni stanowią grunty nadleśnictwa,
- zasięg parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu wykonawca uzgodni z jednostką organizacyjną kierującą danym obiektem,
- informacja czy park krajobrazowy posiada aktualny plan ochrony, czy zapisy tego planu dotyczące gospodarki leśnej zostały uwzględnione w planie urządzenia lasu i czego te zapisy dotyczyły,

4. Pomniki Przyrody

Dla pomników przyrody istniejących i projektowanych należy zaktualizować tabele wg wzorów nr 5a i 5b Instrukcji. Należy ocenić stan zachowania pomników przyrody żywej wg uproszczonej skali Pacyniaka i Smólskiego. Tabelę wzoru 5a należy wykonać oddzielnie dla pomników przyrody znajdujących się na gruntach nadleśnictwa i dla pomników przyrody w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.

Dla pomników położonych poza gruntami zarządzanymi przez Nadleśnictwo może być sporządzona uproszczona tabela 5a.

5. Stanowiska dokumentacyjne

Stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej, zarówno istniejące, jak i projektowane należy opisać zgodnie z Instrukcją (tabele wg wzorów nr 8a i 8b Instrukcji).

6. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, zarówno istniejące jak i projektowane należy opisać zgodnie z Instrukcją (tabele wg wzorów nr 9a i 9b Instrukcji).

7. użytki ekologiczne

Dla użytków ekologicznych, należy zaktualizować tabelę wg wzoru (7a Instrukcji).

W przypadku, gdy poszczególne użytki ekologiczne stanowią obiekty składające się z wielu adresów leśnych, należy zamieścić je w tabeli, jako jeden obiekt z wyszczególnieniem adresów leśnych, z których się on składa i nazwy (jeśli taką posiada).

8. Wykazy form ochrony przyrody (punkty 4-7) zestawień z podziałem na gminy.

9. Sporządzić wykazy form ochrony przyrody (punkty 4-7) położonych poza gruntami zarządzanymi przez Nadleśnictwo, w zasięgu jego terytorialnego działania.

10. Ochrona gatunkowa

Wykazy chronionych i rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów należy zaktualizować z uwzględnieniem zmiany przepisów w tym zakresie. Dane przedstawić w formie tabel wg wzorów: 10, 11, 12 (Instrukcji). Gatunki chronione zestawić w tabelach w grupach zgodnie z podziałem ustalonym w art. 48, 49, 50 ustawy o ochronie przyrody.

W kolumnie „uwagi” zaznaczyć należy gatunek: wymieniony w Załączniku II, IV Dyrektywy Siedliskowej, Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, podać stopień zagrożenia wg polskich czerwonych ksiąg i list, list gatunków zagrożonych na terenie województwa, indeksy 1, 2 z rozporządzenia o ochronie gatunkowej.

Konieczne podawać źródła danych przy każdym podawanym gatunku, kto i kiedy stwierdził stanowisko !!

Lokalizacja gatunków strefowych zostanie ograniczona do obrębu leśnego i leśnictwa. Zostaną sporządzone oddzielnie wykazy gatunków strefowych z podaną szczegółową lokalizacją i rozliczeniem powierzchni stref. Wykazy gatunków strefowych stanowić będą załączniki do map rozmieszczenia gatunków (oddzielnie opracowany załącznik do POP).

W czasie prac taksacyjnych powinna być robiona również aktualizacja danych o „najcenniejszych” na danym terenie, chronionych i rzadkich gatunkach oraz innych walorach przyrodniczych występujących na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo. Taksatorzy powinni sprawdzić na gruncie wybrane stanowiska gatunków i siedlisk wykazane w poprzednim POP i ocenić zmiany zwłaszcza dotyczące stanowisk; gatunków i siedlisk objętych siecią Natura 2000 - w szczególności priorytetowych, gatunków z czerwonych ksiąg i list, objętych ochroną czynną, reliktowych, endemicznych, lub objętych ochroną ścisłą, ale rzadkich na terenie nadleśnictwa. Wyniki weryfikacji i nowe stwierdzone stanowiska uwzględnienie powinny być w sporządzanych zestawieniach. W przypadku stwierdzenia zaniku stanowiska lub płatu siedliska chronionego, szczególnie cennego lub rzadkiego, dla danego terenu, należy zamieścić wzmiankę o tym fakcie w rozdziale poświęconym formom ochrony przyrody. Lista gatunków i siedlisk wymagających weryfikacji terenowej powinna, przed rozpoczęciem prac terenowych, być ustalona z nadleśnictwem i RDLP w Lublinie.

11. Zamieścić w tekście poglądowe mapki obrazujące położenie i zasięg parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000,

IV. Walory przyrodniczo-leśne

Dział ten powinien zawierać zaktualizowane dane:

1. Ogólną charakterystykę środowiska przyrodniczego, zwłaszcza stosunków wodnych. Zestawienie tabelaryczne ekosystemów wodno-błotnych: bagna śródleśne, zbiorniki wodne, stawy (zał. 1.).
2. Charakterystykę szaty roślinnej, Nadleśnictwa:
  - a) charakterystykę drzewostanów występujących w nadleśnictwie (siedliskowe typy lasu, występujące gatunki drzew, zespoły roślinne (zestawienie tabelaryczne – zał. 2.)).
  - b) zestawienie występujących na terenie Nadleśnictwa siedlisk przyrodniczych oraz gatunków flory i fauny, objętych inwentaryzacją przyrodniczą w latach 2006 – 2007 (wg załączonego wzoru – zał. 3.) i krótki opis ich obecnego stanu zachowania.
  - c) drzewostany ponad 100-letnie (zał. 4),
  - d) zestawienie lasów ochronnych przyjęte zgodnie z PUL (tabela wg załączonego wzoru – zał. 5.).
3. Zestawienie parków wiejskich - tabela wg wzoru nr 16 (Instrukcji).

4. Zestawienie zadrzewień - tabela wg wzoru nr 17 (Instrukcji).
5. Zestawienie ciekawszych tworów przyrody nieożywionej - tabela wg wzoru nr 18 (Instrukcji).
6. Zestawienie ważniejszych obiektów kultury materialnej - tabela wg wzoru nr 19 (Instrukcji).
7. Ekologiczną ocenę stanu lasu (tabele wg wzorów 20-24 Instrukcji).

V. Zagrożenia środowiska leśnego

Rozdział powinien zawierać tylko dane odnoszące się do terenów nadleśnictwa, bez teoretycznych rozważań na ten temat!

Program powinien zawierać inwentaryzacje i opis zagrożeń ograniczających lub uniemożliwiających prawidłowy rozwój lasów, wykaz lokalnych zagrożeń dla środowiska przyrodniczego oraz proponowane sposoby ich eliminacji. Pominąć omawianie czynników biotycznych i abiotycznych – szczegółowa charakterystyka zamieszczona jest w elaboracie (podać jedynie numery stron, na których znajdują się powyższe treści).

Przy omawianiu zagrożeń od czynników antropogenicznych odnieść się do zagrożeń dla siedlisk, gatunków, form ochrony przyrody uwzględniając konkretne stanowiska i obiekty znajdujące się na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo.

Omawiając zanieczyszczenia powietrza, wpływ zakładów przemysłowych, szlaków komunikacyjnych odnosić się do konkretnych powierzchni drzewostanów, w których takie zagrożenia stwierdzono.

VI. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonania prac leśnych

Pominąć wytyczne dotyczące tego działu, zawarte w Instrukcji sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie (tabela nr 25).

W rozdziale należy opisać syntetycznie wytyczne dotyczące organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania zasobów oraz wykonania prac leśnych, uwzględniające informacje wynikające z planów, programów, zadań ochronnych (o ile takie istnieją) dotyczących poszczególnych form ochrony przyrody, występujących na terenie nadleśnictwa w odniesieniu do każdej z nich.

VII. Plan działań

Należy wykonać zbiorcze zestawienia zamierzonych działań, wynikających z informacji zawartych w poprzednich rozdziałach. W formie tabelarycznej zestawić zadania do wykonania przez Nadleśnictwo w czasie obowiązywania Programu z podaniem ich lokalizacji. W zestawieniu tym zamieścić konkretne zadania; co i gdzie należy wykonać (wg załączonego wzoru – zał. 6.).

W formie opisowej należy przedstawić zasady i metody wykonywania ochrony czynnej i udostępniania lasu. Określając zadania do wykonania przez Nadleśnictwo. Nie podawać środków do ich realizacji.

VIII. Edukacyjna rola programu ochrony przyrody i jego udostępnienie

Zgodnie z Zarządzeniem nr 57 DGLP z 9 maja 2003 roku Nadleśnictwo powinno opracować program edukacji leśnej społeczeństwa na okres ..... określający założenia edukacji ekologicznej społeczeństwa, którego główne tezy należy zamieścić w Programie.

IX. Mapy

Na potrzeby Programu należy sporządzić następujące mapy:

1. Mapa przeglądowa walorów przyrodniczych, w skali 1:50000.
2. Ewentualnie mapa przeglądowa walorów przyrodniczych, w skali 1:25000.

3. Mapa rozmieszczenia stanowisk chronionych i rzadkich gatunków, na podkładzie map przeglądowych Nadleśnictwa w skali 1:25000 (w formie oddzielnego załącznika),

Na mapach przeglądowych drzewostanów w skali 1: 10000 z przeznaczeniem dla leśniczych nanieść należy granice istniejących form ochrony przyrody w tym również lokalizację stanowisk roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną ścisłą i gatunków szczególnie rzadkich a także siedlisk przyrodniczych zagrożonych i objętych ochroną w formie obszarów Natura 2000.

Należy sporządzić oddzielnie opracione wyciągi z programu ochrony przyrody dla każdego leśnictwa.

Materiały z powszechnej inwentaryzacji roślin, zwierząt i siedlisk będące w posiadaniu nadleśnictwa zostaną przekazane wykonawcy planu urządzania lasu, celem sporządzenia stosownych zestawień i map.

Informacje wymienione na powyższych mapach powinny być także zawarte i zakodowane w odpowiednich warstwach tematycznych w LMN nadleśnictwa zgodnie ze standardem LMN.

Treść map ma być zgodna z „Instrukcją Urządzania Lasu”. Na mapach rozmieszczenia należy również nanieść istniejące i projektowane formy ochrony przyrody. Zestawienia tabelaryczne wg wzorów zgodnych z Instrukcją należy zamieścić w tekście dotyczącym tych zestawień. Na zakończenie Programu należy dołączyć kilka czystych stron z przeznaczeniem na kronikę. Zamieścić czyste tabele do notowania przez Nadleśnictwo swoich obserwacji poczynionych w trakcie obowiązywania programu.

Na co najmniej miesiąc przed zwołaniem Narady Techniczno – Gospodarczej wykonawca przedstawi projekt programu ochrony przyrody do nadleśnictwa i RDLP w Lublinie, do wglądu i wniesienia uwag.

Następnie, na co najmniej miesiąc przed odbiorem końcowym, wykonawca przedstawi ostateczną wersję programu ochrony przyrody nadleśnictwu i RDLP w Lublinie, w celu wniesienia ostatecznych korekt.

Załączniki tabelaryczne:

1. Zestawienie powierzchni gruntów wg grup, rodzajów użytków i kategorii użytkowania (*wyciąg z tabeli nr I dla nadleśnictwa*). [zał. 1.]
2. Zestawienie obiektów objętych ochroną przyrody na gruntach Nadleśnictwa . [zał. 2.]
3. Zestawienie występujących na terenie Nadleśnictwa siedlisk przyrodniczych oraz gatunków flory i fauny, objętych inwentaryzacją przyrodniczą w latach 2006 – 2007. [zał. 3.]
4. Zestawienie ekosystemów wodno-błotnych: bagna śródlądowe, zbiorniki wodne, stawy. [zał. 4.]
5. Charakterystyka drzewostanów występujących w nadleśnictwie:
  - zestawienie siedliskowych typów lasu, [zał. 5.]
  - relacje pomiędzy siedliskowymi typami lasu a zespołami roślinnymi. [zał. 6.]
6. Zestawienie drzewostanów ponad 100-letnich, [zał. 7.]
5. Zestawienie lasów ochronnych przyjęte zgodnie z PUL. [zał. 8]
6. Zbiorcze zestawienia planowanych zadań. [zał. 9]

Załącznik 1.

Zestawienie powierzchni gruntów wg grup, rodzajów użytków i kategorii użytkowania
(wyciąg z tabeli nr 1 dla nctwa) [podać stronę, rozdział, tabelę]

Grupa, rodzaj użytku i kategoria użytkowania	Obręb		Obręb		Nadleśnictwo	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
Ogółem		100,00		100,00		100,00

Zal. 2.

Zestawienie obiektów objętych ochroną przyrody w Nadleśnictwie .....

Rodzaj obiektu	Powierzchnia ogólna ilość [ha/szt] (w zasięgu działania n-ctwa)	Powierzchnia, ilość na gruntach zarządzanych przez N-ctwo ..... [ha/szt]				
		Ogółem	Leśna, w tym:		nieleśna	Razem [ha/szt]
			Leśna zależona i niezależona	Związana z gospodarką leśną		

Zał. 4.

Zestawienie obszarów wodno - błotnych w Nadleśnictwie .....

Grunty do specjalnej ochrony [ha]	Bagna (pow. nieleśna) [ha]	Zbiorniki wodne (pow. nieleśna) [ha]
Obręb		
Obręb		
Razem Nadleśnictwo		

Załącznik 5.

Zestawienie siedliskowych typów lasu w Nadleśnictwie .....

Lp.	Nazwa TSL	Symbol	Obręb		Obręb		Nadleśnictwo	
			Powierzchnia [ha]	udział [%]	Powierzchnia [ha]	udział [%]	Powierzchnia [ha]	udział [%]
Razem			100,00			100,00		100,00

Załącznik 7.

Zestawienie drzewostanów ponad 100 - letnich w Nadleśnictwie .....

Gatunek panujący	Powierzchnia drzewostanów ponad 100 letnich [ha]. Obręb	Obręb	Nadleśnictwo .....
Razem			

Zał. 8.

Zestawienie lasów ochronnych w Nadleśnictwie .....

Kategoria ochronności	Powierzchnia lasów ochronnych [ha].	
	Obręb ..... (pow. leśna zalesiona i niezalesiona)	Obręb ..... (pow. leśna zalesiona i niezalesiona)
		Nadleśnictwo ..... (pow. leśna zalesiona i niezalesiona)
Razem		

**Zbiornicze zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody
w Nadleśnictwie .....**

Lp	Nazwa zadania	Lokalizacja	Wykonawca
	<i>Zadania dotyczące istniejących i projektowanych form ochrony przyrody wg obiektów).</i>		
	<i>Zadania z zakresu ochrony gatunkowej roślin i zwierząt (wg gatunków).</i>		
	<i>Zadania z zakresu kształtowania stosunków wodnych, odnowień i zwiększania bioróżnorodności.</i>		
	<i>Zadania z zakresu edukacji leśnej i promocji zrównoważonej gospodarki leśnej.</i>		
	<i>Zadania z zakresu turystyki i rekreacji.</i>		
	<i>Zadania formalno - prawne.</i>		

